

Bestyrelsens beretning 1/3 2025

Fårebranchen i Danmark står i dag som en branche med både muligheder og udfordringer. Lad os se på det positive først.

Der er siden vi mødtes her i 2024 er der sket en positiv udvikling i medlemstal rundt om i medlemsforeningerne. Det skyldes ikke mindst det store arbejde der laves rundt om i foreningerne af engagerede ildsjæle. Uanset hvor du bor i Danmark er det muligt at komme i forbindelse med en forening der kan hjælpe dig hvis du ønsker at komme til at holde får. Eftersom der endnu ikke her i landet er nogen landsdækkende kursus- eller uddannelsesmuligheder om fårehold, ja så er vi som branche helt afhængig af indsatsen i foreningerne. Så stor tak til alle gode foreningsfolk.

Priserne på får og lam har været stigende i 2024 og tendensen fortsætter her i de 2 første måneder af 2025. Der er stor efterspørgsel på slagtedyrl og en del avlere oplever øget interesse fra købere af avlsdyr.

Det er motiverende for fåreholdere at se at der faktisk kan skabes en indtægt ved hold af får. Der har i 2024 været en lille stigning i antal voksne hundyr, så vi nu er på den gode side af 85.000 stk. Der har været et fald i antal besætninger totalt, en del små besætninger (2-4 dyr) er forsvundet og der er kommet flere større besætninger til.

Dansk fåreavl har i de senere år fået mere opmærksomhed for at kunne tilbyde kvalitetskød, have en høj dyrevelfærd og for at være en bæredygtig produktionsform. Får er en græssende art, og deres evne til at bidrage til naturpleje gør dem til en vigtig del af naturforvaltningen i Danmark. Ikke mindst i fremtiden, hvor der skal udlægges mere jord til natur. Der er dog biologer og andre kloge hoveder der ikke mener får hører hjemme i naturpleje og derfor forsøger at pege alt i retning af store græssere som køer og heste. Her har vi heldigvis et Klima- og naturudvalg med stor faglighed der kan imødegå disse urigtige påstande og argumentere for fårenes store bidrag til biodiversitet og kulstofbinding.

Hvis vi udnytter de muligheder der findes for at lave et bæredygtigt produkt, kan fåreavl komme til at spille en større rolle i dansk landbrug i fremtiden. Det er et område vi vil have stort fokus på i det kommende år.

I forbindelse med indgåelse af Aftale om et Grønt Danmark, er der lagt op til at der i 2030 skal lægges en CO₂ afgift på udledning fra husdyr. I aftale teksten står der dog at der lægges op til at det kun gælder kvæg og svin.

Nogen har skudt os i skoene, at vi ikke har gjort et stort nummer ud af sige at får er fritaget, det har vi helt bevidst undladt at gøre, da det jo først skal afklares i EU regi om Danmark kan vælge den løsning, ligesom det også skal afklares om Danmark må lave bagatelgrænse vedr. besætningsstørrelser som skal omfattes af reglerne.

Via vores medlemskab af Landbrug og Fødevarer bliver vi løbende holdt orienteret om hvor langt man er i arbejdet med CO₂ afgifter osv.

Som organisation får vi stor hjælp i Landbrug og Fødevarer, vi har et godt samarbejde med Sektor Kvæg som nu helt naturligt tænker os ind der hvor vi har fælles interesser. Vi håber også at medlemmerne i foreningerne udnytter de mange medlems-fordele vores medlemskab også giver ret til.

Bluetongue

På repræsentantskabsmødet i 2024 talte vi om muligheden for at Bluetongue kom til landet i løbet af året. Vi havde jo set hvordan situationen havde været i Holland i 2023 og det var ikke ønskværdigt at det blev samme scenarie i Danmark. Der har tidligere været udbrud af BTV i Danmark i 2007, den gang var det myndighederne der styrede slagets gang, udstak retningslinjer og dækkede alle omkostninger ved vaccination. Nu er verden en anden, da EU har nedklassificeret BTV. Nu er det erhvervet, kvæg og får, der selv skal tage stilling til hvad der skal ske. Det er den udlægning FVST giver – helt så simpelt er det dog ikke. Der er stadig en masse regler der spænder ben for at kunne udvise rettidig omhu for at sikre sine dyr bedst muligt.

Dansk Veterinær konsortium forudsagde i januar 2024 at BTV ville komme til Danmark i august 2024 og det holdt desværre stik. Vi har i foråret og sommeren 2024 rendt til en del møder i FVST hvor vi hver gang har sagt at fårefolket er klar til at vaccinere, vi sætter dyrevelfærden i højsædet. Det viste sig dog at det ikke være muligt, da man ikke må vaccinere før der er udbrud i landet. Og når der så kommer udbrud, skal det afklares hvilken type BTV der er tale om. Det betød i praksis at der efter første udbrud 9/8 gik 10 dage før det var muligt at bestille vacciner og komme i gang med at beskytte sine dyr. Der var desværre besætninger som ikke nåede at vaccinere da dyrene allerede var syge og i nogen af disse besætninger har været hårdt ramt af sygdommen. Der er ikke mulighed for erstatning, så det har været meget hårdt for besætningsejerne, både mentalt og økonomisk.

De ramte besætninger blev underlagt restriktioner i forhold til flytning af dyr osv., det var ved at være kritisk for besætninger der flytter rundt og afgræsser. Vi rettede henvendelse til Fødevareminister Jakob Jensen, som mødtes med branchen og hørte på vores udfordringer og der gik ikke mange dage før de fleste restriktioner blev fjernet.

Vi har presset på for at der i god tid skulle laves en plan for hvordan BTV skal håndteres i 2025, så besætningsejere kunne være på forkant med at beskytte sine dyr ved at lade dem vaccinere. Her ultimo februar har FVST i samarbejde L&F Kvæg, Dansk Gede Union og Dansk Fåreavl udarbejdet anvisning for den kommende sæson, som siger vacciner. Bestyrelsen vil gerne sige en stor tak til vores Sundhedsudvalg for det store arbejde de har påtaget sig i BTV sagen.

I dette forløb blev det klart for os hvor mange regler bøvlede regler der findes og hvor uendelig langsomme sagsgangene kan være – her i 2025 vil vi systematisk gå i gang med at se på alle de steder der kan ske regelforenkling og fødevareministeriets Lug ud i Lovgivning mailboks vil blive fodret godt. Det skal simpelthen gøres lettere og billigere at være fåreholder.

I december måned var vi til møde med Fødevareministeren for at drøfte fårebranchen og se på hvordan der kan findes midler til udvikle branchen. Det var et positivt møde, vi fik dog ikke en pose penge med hjem. Men ministeren vil arbejde videre med at se på hvilke muligheder der er for at vi igen bliver et fuldgyldigt medlem af Landbrugsfamilien.

Ulveproblematikken

Ulveangreb på får har i de senere år været et voksende problem i Danmark, især i de områder, hvor ulve har etableret sig. Ulvens tilbagevenden til Danmark har medført bekymring blandt landmænd og fåreavlere, da ulve udgør en trussel for husdyr, især får. Det øgede antal ulve kan medføre reduktion i antal besætninger med græssende dyr og deraf følgende frafald af arbejdspladser i landområder.

Økonomisk Tab: For fåreavlere betyder et ulveangreb tab af værdifulde dyr. Får koster penge at opdrætte, og hvis en ulv dræber flere får på én gang, kan det udgøre et alvorligt økonomisk tab. Desuden kan fårene blive stressede og traumatiserede efter et angreb, hvilket kan påvirke deres sundhed og produktivitet. Der findes en kompensations ordning hvor fåreholdere kan få erstatning for dyr der dør eller aflives som følge af ulveangreb. Priserne svarer dog ikke overens med virkeligheden. Vi har de seneste år været i jævnlig dialog med Miljøstyrelsen om sagen og vi vedbliver at presse på.

Stress og Følelsesmæssig Belastning: For mange fåreavlere er deres får ikke blot produktionsdyr, men også en vigtig del af deres liv og identitet. At opleve et ulveangreb og se sine dyr blive angrebet kan være en stor følelsesmæssig belastning. Derudover kan der opstå frygt blandt fåreavlerne for, at flere angreb kan finde sted, hvilket skaber usikkerhed om fremtidige produktioner. Nogle fåreholdere har oplevet en helt urimelig chikane fra ulvetilhængere

Set i lyset af de mange angreb der har været, anser vi regulering af ulven som den eneste løsning på den situation vi står i nu.

Vi skal ikke bare se på ulvens status – der skal også ses på dens indvirkning på befolkningen og samfundsøkonomien

Derfor glæder det os at politikerne har tilkendegivet at der skal gøres noget her og nu. Vi har været til et meget positivt møde med Jeppe Bruus og ser frem til hvad der præsenteres af tiltag.

Afslutning

Eftersom vi alle arbejder frivilligt, er vi ofte på bagkant når der skal kommunikeres med myndigheder, vi har først tid efter fyraften og så har styrelser og andre kontorer lukket – det er ikke holdbart i længden og en vores vigtigste opgaver i 2025 er at arbejde for at finde økonomi til en eller anden form for sekretariatsløsning som kan gøre os mere operationelle og sikre endnu mere opmærksomhed på vores branche.

Afslutningsvis skal lyde en stor tak til alle jer der er mødt op heri dag og alle rundt om landet der gør en indsats for foreningen.